

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 112. — ŠTEV. 112.

NEW YORK, SATURDAY, MAY 12, 1923. — SOBOTA, 12. MAJA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

SPLOŠEN PROTEST VSEH KOMUNISTOV

Vsled umora Vorovskega hočejo dvigniti komunisti velikanski protest. — Pravijo, da je ta umor posledica fašistovskega gibanja. — Vorovski ni bil oficijelen ruski delegat, ker sovjetska vlada sploh ni bila objavljena.

Bazel, Švica, 11. maja. — Izvrševalni komitej švicarske komunistične stranke je pozval delavce, brez ozira na stranke, naj se udeležijo velike protestne demonstracije, ki je obračuna proti umoru Vorovskega. V pozivu se glasi, da je ta umor signal za fašistovski teroriziranje Švice.

Lausanne, Švica, 11. maja. — Umor Vorovskega, načelnika ruske sovjetske delegacije na konferenci glade bližnjega iztoka, katerega je izvršil Švicar, Aleksander Conradi, ki je nekoč služil v ruski armadi, je povzročil v Švici razburjenje, katero je mogoče primerjati edinole z razburjenjem, ki se je pojavilo, ko je bila leta 1898 v Ženevi zavratno umorjena avstrijska cesarica Elizabeta od italijanskega anarhista Lucheni-ja.

Conradi, katerega je prijel policija v hotelu Cecil, je ubil Vorovskega ter ranil dva nadaljna člana ruske delegacije. Po aretaciji je izjavil, da je nastopil iz lastnega nagiba, da se osveti za svojega očeta in strica, s katerima so baje boljšeji grdo postopali.

V konferenčnih krogih prevladuje naziranje, da ne bo ta dogodek v nobenem pogledu uplival na potek konference, ker ni bil Vorovski oficijelen ruski delegat, kajti sovjetska vlada sploh ni bila objavljena na konferenco.

Lausanne, Švica, 11. maja. — Vorovski, načelnik ruske sovjetske delegacije na mirovni konferenci v Lausanne, je bil večeraj zvečer umorjen. Zadelo ga je par krogel ter je bil na mestu mrtve.

Herman Ahrens iz Berlina, vodja ruskega tiskovnega urada v Lausannu in J. Didvilkovski, neki Rus, sta bila tudi ranjena in sicer prvi precej težko.

Vorovski je večerjal s svojimi tovariši v hotelu Cecil. Mlad mož, ki je sedel par miz vstran, je povečerjal, izpil povsem ravodušno svojo kavo, se dvignil ter stopil k mizi, za katero so sedeli Rusi. Ne da bi rekel besede, je potegnil iz žepa revolver ter prišel streljati. Vorovski je bil prva žrtev. Nato je nameril atentator svoje orožje na Ahrensa, katerega so zadelo tri krogla.

Ahrensu se je posreč, medtem potegniti revolver, a natakur mu je preprečil streljanje.

Atentator je nato mirno odšel, izročil svoj revolver hotelskemu vodstvu ter izjavil, da je čakal na policijo. Ta je kmalu prišla.

Voditelji fašistov odklanjajo vsako odgovornost za ta atentat ter izjavljajo, da je bil njih edini namen spraviti Vorovskega in njegove tovariše preko meje.

Conradi, to je atentator, je tekom zaslišanja pred policijo izjavil, da je bil rojen v Petrogradu od švicarskih staršev, da je

GROZNE POSLEDICE NESREČNE LJUBEZNI

Dvajset let stari Arthur Rausch iz Union Hill pri New Yorku je v ljubezenski blaznosti obstrelil svojo ljubico ter izvršil nato samomor.

V četrtek zvečer so privedli v North Hudson bolnišnico sedemnajstletno izvanredno lepo Frances Dwyer, hčerko nekega kapitana požarne brambe v Weekhewken. Njen ljubimec, dvajsetletni Arthur Rausch iz Union Hilla, ki je najprej obstrelil deklico ter izvršil nato samomor, pa leži v mrtvašnici v Hoboken.

V četrtek zvečer ob osmih, ko ni bilo kapitana in njegove žene doma, je prišel Rausch v njih stanovanje in kuhinjo, kjer je bila Frances zaposlena, ter prišel streljati nanjo. Prvi strel jo je zadel v rame, drugi v prsa, tretji ji je prodril jetra in četrta je oplazil mehur. V bolnici so izjavili, da ranjenka ne bo mogla na noben način okrevati.

Deklica je imela še toliko moči, da se je privlekla v spodaj se nahajajoče stanovanje nekega Charles Hayer-ja, kjer je povedala, kaj se je zgodilo. Poklicali so policista, ki je pozval ambulance, in ambulančni zdravnik se je podal v stanovanje kapitana. Tam je našel, ležečega na tleh, mrtvega Rauscha. Krogla, ki je prodrila srec, je končala njegovo življenje. Poleg trupla je ležala pištola.

V žepu samomorilca so našli celo stran magazina kričavega newyorškega lista, ki je opisoval slično tregedijo. Dotična povest je nosila naslov: — Ubil je svojega ljubico, da se bo lahko v nebesih poročil z njo.

Rausch je brez dvoma zbolel na ljubezenski blaznosti. To je razvidno iz štirih pisem, katera je spisal, predno je izvršil zločin. Prvo pismo je bilo naslovljeno na njegovega očeta, drugo na mater Miss Dwyer, tretje na nekega Frita in četrto na Terson klub, kojega član je bil.

V vseh teh pisemih izjavlja Rausch, da ga deklica, ki je še hodila v višjo šolo, ljubi. Ker pa je ne more dobiti, vsled odpora staršev, se bo poročil z njo v nebesih. Posledica tega je bila krvava tragedija. Mr. Dwyer, obžalovanja vredni oče nesrečne deklice, je rekel, da se je Rausch tekom zadnjih dni neprestano potikal okrog hiše in da se mu je zdelo, da se deklica ne briga dosti zanj.

ARETACIJA NEMŠK. PRINCA.

Lind, Avstrija, 11. maja. — Baron Aleksander von Gabelstein prejšnji nemški princ Hohenlohe Oehringen, je bil tukaj pred kratkim aretiran pod obdolžbo, da je dobil od nekega bančnega uradnika denar pod napačnimi prevezami.

Rekel je bančnemu uradniku, da je lastnik obširnih premogovnikov na Štajerskem ter ga pregovoril, da je založil svoj privatni denar.

Z Gabelsteinom je bil aretiran tudi neki baron Andrassy, ki ima tudi policijski rekord.

Prejšnji princ se je odpovedal svojemu naslovu in bivši vrtimberški kralj mu je dal naslov barona von Gabelstein.

VELIKA NEZGODA PRI POŽARU PETROL. VRELCA.

Teekom nekega požara pri petrolejskem vrelcu v Texasu je zgorelo šestnajst ljudi in večje število nadaljnjih je bilo ranjenih.

ŽRTEV ŠTUDENTOVSKIH NEUMNOSTI.

Na nekaterih ameriških univerzah so kaj čudne navade. — Med prvoletniki in drugoletniki v vlada veliko sovraštvo. — Večkrat se stepejo do krvi, v gotovih slučajih imajo pa pretepi še bolj dalekosežne posledice. — Tako je naprimer leta 1921 nenadoma izginil študent Leighton Mount, dijak Northwestern University v Evanston, Ill. Vsa proizvodovanja po njem so bila brezuspešna. — Pred kratkim so pa našli njegovo okostje, privezano pod pomol ob jezeru. — Oblasti so prepričane, da so ga študentje ubili ter skrili njegovo truplo pod pomol. — Uvedena je obsežna preiskava. — Slika nam kaže Leightona in njegovo mater.

ANGLEŠKI TRGOVSKI INTERESI V RUSIJI

Angleška trgovska misija v Moskvi je neprestano zaposlena, a njeni posli so bolj družabnega kot trgovskega značaja.

Moskva, Rusija, 11. maja. — Precej zanimanja vzbuja vprašanje glede bodočnosti tukajšnje angleške misije, prav posebno radi agitacije, ki se je pojavila v Londonu glede predlaganega razveljavljanja angleško-ruskega dogovora.

Angleška misija je nastanjena v modernem poslopju, ki vrši svoje posle pod predsedstvom Mr. Hodgsona, prejšnjega angleškega generalnega konzula v Vladivostoku, ki je dobil naslov angleškega trgovskega agenta ter Mr. Grove-a, bivšega generalnega konzula v Moskvi.

Angleška kolonija izven konzulata je zelo majhna, ker šteje približno le dvajset članov.

Napol diplomatična pozicija Mr. Hodgsona je zelo težavna in zahteva obilo takta. Ker niso poslali Angleži v Rusijo svojih diplomatskih zastopnikov, so tudi ruski sovjeti vrnili milo za drago ter niso hoteli sprejeti v formalni avdienci članov angleške misije.

Številni napori angleških finančnih interesov, da bi se ustanovili tukaj trgovski odnosi, so se izjalovili in sicer v glavnem raditega, ker ni hotela dati sovjetska vlada potrebnega dovoljenja.

Ruska podjetja v Angliji so dosti obsežnejša kot pa angleška v Rusiji in učinek prejšnjega trgovskega dogovora bo vsled tega mogočen. Ruske vladne oblasti se poslužujejo Londona kot svojega finančnega središča ter borze.

PROHIBICIJSKI RAVNATELJ ZA PORTO RICO.

Washington, D. C., 10. maja. — Prohibicijskim ravnateljem v Porto Rico je bil imenovan John Barrett iz Mass. Služba mu je znana, ker je bil že v raznih mestih prohibicijski komisar.

UMOR VOROVskega VZNEMIRJA LAHE

Rim je mnenja, da bo imel umor ruskega sovjetskega poslanika v Lausannu nevarne posledice.

Rim, Italija, 11. maja. — Umor M. Vorovskega, načelnika ruske sovjetske delegacije na mirovni konferenci v Lausannu, je napravil tukaj velikanski vtis. Vorovski je bil prv sovjetski zastopnik v italijanskem glavnem mestu.

Kakorhitro je prišlo poročilo o umoru, se je splošna javnost spomnila, da je prišel Vorovski leta 1921 v Rim kot načelnik ruske trgovske misije in da ni dovolil odpreti številnih kovčegov z izjavo, da ima pravico do diplomatske imunosti.

V tem njegovem naziranju so ga odločno podpirali italijanski socialisti in komunisti. Italijanski diplomatje, ki niso bili takrat še fašistovski, pa so izjavili, da nima Vorovski nikake pravice do imunite kot odposlanec tuje države.

Carinski uradniki so potem odprli kovčege in našli, da vsebujejo dosti draguljev, katere je smel odposlanec obdržati, čeprav je bilo jasno na prvi pogled, da je bil ta nakit last prejšnje ruske carske rodbine ter drugih plemiških družin v Rusiji.

Vorovski je bil znan kot član Čičerinove šole, ki se zavzema za "mil" boljševizem in tekom njegovega tukajšnjega bivanja so postali njegovi nazori še bolj zmerui.

ŽIDOVSKI RABI PROTI VINU.

Los Angeles, Cal., 11. maja. — Neka židovska organizacija, imenovana Kehillah, je proglasila, da se ne sme rabiti v nobeni židovski sinagogi v tukajšnjem mestu vina v zakramentalne svrhe.

Dr. Mayer Winkler, neki rabi iz tukajšnjega okraja, je izjavil, da ne predpisujejo židovske postave pravega vina v verske svrhe.

Slična akcija je bila vprizorjena tudi v Sacramento, kot poročajo od tam.

NEMCIJA SE KLANJA INDUSTRIJALCEM

Nemški veleindustrijalci črpajo velikanske dobičke iz dela in naporov navadnih delavcev. — Na vse mogoče načine skušajo prikrfiti obseg dividend, katere dobivajo iz svojih podjetij. — Radi nizke prevoznine so surovine poceni.

Poročla Hiram Moderwell.

Berlin, Nemčija, 11. maja. — Par industrijalcev v Nemčiji, ki so se v zadnjih par letih polastili vsega narodnega bogastva, kar ga je še ostalo v tej izčrpani deželi, se je poslužilo pri tem treh načinov in metod.

V prvi vrsti so uveljavili povsem primerno ter zakonito dovoljeno ekonomijo v produkciji predmetov, od surovine pa do izdelanega blaga.

V drugi vrsti so se polastili kontrole nad denarnim trgom ter trgom z inozemskimi valutami.

V tretji vrsti jim je šla na roko nizka vrednost marke, ki pa je omogočala ceneno življenje, dočim so bile cene eksportnega blaga visoke.

Mesečna plača strokovno izurjenega delavca v nezasedeni Nemčiji ne znaša v nobenem slučaju več kot 400.000 mark na mesec, to je približno dvajset dolarjev. Ker pa skrbi vlada, da dobe delavci vse potrebščine za primerno ceno, je nakupna sila tega denarja slična štiridesetimi do šestdesetimi dolarjem ameriškega denarja.

Uničeni hišni posestniki so nehoti in nevede podpirali veleindustrijalce, ko so dovolili, da so skrčili slednji plače za približno deset odstotkov. Davkoplačevalci so storili približno isto, ko so podpirali takozvano krasno podporo. Davkoplačevalci so do pred nekaj meseci tudi podpirali veleindustrijalce, s čemur so bili deležni mnogo ugodnejših prevoznih pristojbin.

Vladni železniški departament si je na vse mogoče načine prizadeval spraviti svojo bilanco v red, a to se mu ni posrečilo, v glavnem radi invazije Porurja, ki je zmešala vse račune.

Prevozne pristojbine so bile v Nemčiji presenetljivo poceni. — Jaz sem potoval v prvem razredu ekspresnega vlaka cele štiri ure za 25 centov ameriškega denarja.

Industrijalci so delali velikanske dobičke vsled teh nizkih prevoznih pristojbin. Vlada pa ni mogla zvišati teh pristojbin, ker se je bala, da bodo veleindustrijalci zastavkali ter jo prisilili, da spravi prevozne stroške na prejšnjo nižino.

Radi nizkih plač ter nizkih prevoznih pristojbin so bile tudi surovine kaj poceni, v kolikor so bile proizvedene v Nemčiji. Isto je tudi veljalo glede orodja, izdelanega v Nemčiji.

Tekstilna industrija naprimer mora importirati ves material, katerega potrebuje v svojih tvornicah in delavski stroški v tej industriji predstavljajo le majhen del skupnih stroškov, katere mora prenesti ta industrija. Vsled tega ima ta industrija na hrbtu vse neprilike položaja, a ni deležna niti ene prednosti položaja kot obstoja sedaj. Je prisiljena, da bila vsled tega zahtevati cene, ki so za Nemece seveda strašno visoke. Ta industrija je bila vsled tega zahtevati cene, ki so seveda za Nemece strašno visoke. Ta industrija je bila izza konca vojne vedno nezdrava ter je sedaj na robu bankrota.

Neki mandolist, ki je očitno prišel šele pred kratkim na otok je pričel jokati, ko je videl človeške obraze brez usodopolnih znamenj gobavosti, a kljub temu je vzdrljal ter igral naprej, čeprav so mu teklo solze po licu.

Neki vpliven človek z otočja, ki je spremljal člane zakonodaje, je odšel takoj v bolnico, v kateri leže najtežje oboleli. Ko so prišli pozneje člani zakonodaje v bolnico, so ga našli jokojočega, poleg postelje nekega bolnika, ki je bil njegov sin.

Otroci, ki se roče na otoku, niso gobavi. Zanje skrbe bolnišnice strážnice in zdravniki, in z dovoljenjem staršev jih pošljejo drugam, v Honolulu, kjer jih nastanijo v zavetiščih, vzdrževanih od vlade.

SKRIVNOSTEN UMOR V CONNECTICUTU

Morilci George Hultza iz Redding, Conn., so zažgali malo hišo, da prikrijejo tragedijo. — Truplo žrtve so našli.

Redding, Conn., 11. maja. — Truplo George Hultza, starega 72 let in samotarja, ki je izginil iz svoje kočje v Topstone v petek ponoči, so našli v neki mlakuži v bližini Umpawaug. Truplo so spravi

ZIVLJENJE NA OTOKU, KJER SO INTERNIRANI GOBAVCI.

Kalaupapa, Havajsko otočje, 11. maja. — Duh sreče, ki je skoraj nerazumljiv ter miru, ki presega vse človeško razumevanje, spremlja tragedijo na osamljenem havajskem otoku, na katerem so internirani gobavci. Poročevalce Združenega tiska je pred kratkim spremljal na otok člane ameriškega kongresa, ki so se hoteli prepričati o razmerah ter poročati sedaj o tem, kar je videl in doživel.

Obiskovalce, ki sme priti na otok le s posebnim vladnim dovoljenjem, vidi strašna opustošenja, katera je poročila ta najstarejša bolezen na svetu, a večino usodopolnih učinkov je odpravilo neko posebno oilje, katerega so se posluževali zdravniki tekom preteklih treh let.

Upanje je vedno živo na tem strašnem otoku, tudi v najbolj napredovanih slučajih.

Obiskovalca pozdravijo vespod prijazni obrazi in bolniki, internirani na otoku, se poslužujejo znanega havajskega pozlra "Aloha", ki pomenja neštivilno stvari.

Številni bolniki so se zatekli h godbi, ki je mogoče glavna tolažba havajskega plemena. Organizirali so godbo ter več pevskih društev, ki tekmujejo med seboj na prireditvah.

Bolniki so vprizorili velik koncert, ko so dospeli na otok člani zakonodaje. Bil so izredno uspešni.

Neki mandolist, ki je očitno prišel šele pred kratkim na otok je pričel jokati, ko je videl človeške obraze brez usodopolnih znamenj gobavosti, a kljub temu je vzdrljal ter igral naprej, čeprav so mu teklo solze po licu.

Neki vpliven človek z otočja, ki je spremljal člane zakonodaje, je odšel takoj v bolnico, v kateri leže najtežje oboleli. Ko so prišli pozneje člani zakonodaje v bolnico, so ga našli jokojočega, poleg postelje nekega bolnika, ki je bil njegov sin.

Otroci, ki se roče na otoku, niso gobavi. Zanje skrbe bolnišnice strážnice in zdravniki, in z dovoljenjem staršev jih pošljejo drugam, v Honolulu, kjer jih nastanijo v zavetiščih, vzdrževanih od vlade.

O nadaljnjem razvoju te skrivnostne zadeve bomo še poročali.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:
1000 Din. .. \$11.40 .. K 4,000
2000 Din. .. \$22.60 .. K 8,000
5000 Din. .. \$56.00 .. K 20,000

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računimo posebej po 15 centov za poštino in druge stroške.

Italija in zasedene ozemlje:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatici in Zadru.
200 lir \$10.60
300 lir \$15.60
500 lir \$25.50
1000 lir \$50.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računimo posebej po 15 centov za poštino in druge stroške.

Za pošiljave, ki presegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dvalisoš lir dovoljujemo po možnosti še posebni popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

(Advertisement)

GLAS NARODA

SLOVENIAN DAILY

Owned and Published by Slovene Publishing Company

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers

GLAS NARODA

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Subscription rates for various regions

Subscription Yearly \$5.00

Advertisement on Agreement

Copyright notice and printing information

GLAS NARODA

Telephone: Cortlandt 5775

UPORABA ZASLUŽKA

List 'Times Dispatch', ki izhaja v Richmond, Va., je priobčil naslednji članek: -

Vprašanje, kako se izdaja zaslužni denar, je v najožjem stiku z ameriškim stremjenjem, da človek dobro živi ter je ob istem času uspešen v svojem poslu.

American Construction Council, ki predstavlja stavbinsko industrijo Združenih držav, je opazoval izdatke ljudi, ki so zaposleni v tej industriji.

Skupna svota plač v stavbinski industriji Združenih držav znaša v sedanjem času približno pet tisoč milijonov dolarjev na leto.

Te svote so približno šestdeset odstotkov skupnega zaslužka. Predstavljajo vsled tega glavne točke izdatkov.

Edina razlika je v tem, da lahko delavci, vsaj v stavbinski industriji, prihranijo vsako leto približno dvanajst odstotkov svojega zaslužka več kot pa so ga mogli pred pričetkom svetovne vojne.

Vse te statistike so seveda skrajno nezanesljive, ker ne upoštevajo v prvi vrsti časa nezaposlenosti, ki je prav posebno v stavbinski industriji na dnevnem redu.

Velika kampanja v Franciji.

Prihodnje leto se utarijo na bojnem polju parlamentarnih volitev pristaši Poincaréja, to je zmerno - svobodni republikanec, združen z desničarji, s skrajnimi radikali, ki sledijo izporočilom rajnega Combessa in se zbirajo okoli zastave poslanca - Herriot. Izid je odvisen ravno od tega, ali se ruhska akcija se-danje vlade poseže ali ne. Če ne, je padec Poincaréja gotov in njegovi nasprotniki, radikali, bodo potem našli v volilnem boju tudi druga vprašanja, oziroma bodo z njimi lažje operirali, da strmo-glavjivo pevovni nacionalni blok. Ta vprašanje se tičejo v prvi vrsti interesov katoliške cerkve. Soda-nji francoski vladodržci so sicer vse kaj drugega kot prijatelji cerkve iz notranjega prepričanja, pač pa so se odrekli skoro na vsej fronti boju zoper njo in stremijo za tem, da sklenejo z njo definitiven mir tako, da bi se, čeprav na podlagi ločitvenega načrta iz Combessove dobe, sklenilo nekako zakonito stanje, ki bi bolj odgovarjalo duhu kanoničnega prava. Nagibajo jih k temu politični motivi, predvsem to, da je podpora cerkvenih krogov za cilje politične nacionalnega boga uprav bistvenega pomena. Ni vse eno, - kakšne nazore ima v nacionalnem pogledu francoski kler, katerega pozicija je zlasti med inteligeno po vojni zelo močna in se mogoče še ojači. To je, na kar bodo radikali v imenu "svobodne misli" tudi naperili svoje kano-ne, ako se reparacijski načrti vlade ponesrečijo. Seveda bodo potem podvržli najostrejši kritiki finančno politiko in gospodarsko stanje dežele, in čisto naravno bo tudi, če se bodo skušali podvrči-

Novice iz Slovenije.

Kake se vtihotaplja zaharin.

Ko je nekega dne ob poldveh zjutraj pripeljal D-brzovlak na mariborski kolodvor, je v vlaklu službojuči finančni paznik prijavil, da so med vožnjo od meje proti Mariboru kar frčali iz vlaka razni omoči. Odposlana je bila takoj patrolja, da bi zbrala ome, kar pa so medtem že drugi opravili. Pač pa so prišli patrolji v roke trije težko obloženi možakarji, ki so nosili vtihotapljenno blago. Kakor poročila mariborski list "Tabor", se je pri preiskavi ugotovilo, da vsebujejo zaplenjeni omoči 38 kilogramov saharina in 86 kilogramov cigaretnega papirja, v skupni vrednosti več sto-tisoč dinarjev. Ugotovilo se je, da so tihotapej zagrebški židi.

Izpremembe v državni službi.

Dosedanji šef kabineta za polje-delstvo in vode Miloš Štiber je po službeni potrebi imenovan za uradnika 6. činovnega razreda najvišje plačilne stopnje pri oddelku za kmetijstvo pokrajinske uprave v Ljubljani. Nadalje so imenovani: okrajni nadzornik varnostne straže v Ljubljani Ve-koslav Stanovec za okrajnega nadzornika v 8. činovnem razredu na desedajnem službenem mestu; inspektor Alfred Dejak v Ljubljani za inšpektorja 3. razreda ob-lastne inšpekcije dela v Mariboru; direktor poštnega čekovnega zavoda v Ljubljani Jakob Vrečko za inšpektorja pri poštni hranil-nici v Beogradu. Marija Trdina je imenovana za pomožno učiteljico na gnospodinjski šoli v Ptuj. Poštarica Olga Balog in Marija Svršak sta vpkokojeni, istotako tu-di sodni sluga v Ljubljani Ivan Šuštar. Računski revident pri zdravstvenem odseku v Ljubljani Dragotin Lunder je preveden v resort ministrstva za finance ter podrejen delegatu ministrstva fi-nance v Ljubljani. Koncipist Fran Verbič pri pokrajinski upravi, oddelek za socialno politiko, je premeščen k okrajnemu glavar-stvu v Ptuj. Provizorni vladni koncipist Egon Dayr pa od po-krajinske uprave, oddelka za no-tranje zadeve, k pokrajinski up-ravi, oddelku za socialno politiko. Za pomožno učiteljico na gos-podinjjski šoli v Trbovljah je imenovana Vera Humek. Jakob Jereb, revident pri računovodstvu delegacije finančnega ministrstva v Ljubljani, je podal ostavko na drž. službo. Poštna odpraviteljica Berta Šešerko je vpkokojena.

Imenovanja v carinski službi.

Imenovani so: inspektor dr. K. Smid za šefa tarifskega odseka pri generalni direkciji carin; carinik 2. razreda ljubljanske carinarnice Srečko Luštrek za tajnika 4. razreda. Pri glavnih carinar-nah so imenovani: Sima Perović za carinika 2. razreda v Ljubljani; Branimir Pilja za carinika 4. razreda v Mariboru; Milan Belegišanin za carinika 3. razreda v Novem mestu; Peter Brankovan (doslej na Rakoku) za carinika 2. razreda v Subotici; Dušan Pavlo-ton Stekar za revizorja 4. razre-da in Fran Praznik za carinika 4. razreda, vsi v Dravogradu; Tripa Petkovič za upravnika 2. razreda in Mata Katalinič za carinika 2. razreda, oba na Jeseni-

cah; Anton Pire za upravnika 4. razreda in Alojzij Pipa za revizorja 4. razreda, oba v Muški So-boti; Gjorgje Roknić za carinika 4. razreda in Dragoslav Sindjelič za pripravnika, oba na Rakoku; Janko Trost za upravnika 2. razreda v Mariboru; Andrej Uršič za carinika 2. razreda pri sporedni carinarnici v Marenbergu.

Uniformiranje "Orjune".

"Jutro" poroča, da je minist-rstvo za notranje zadeve odobrilo načrt uniforme, katero smejo no-siti člani "Orjune" pri narodnih svečanostih. Uniforma bo taka-le: kalpak z državno kokardo, modra srajca, sive hlače in pas, a čez ra-mo jermen za orožje.

Tobak se ne bo nakupoval v Ho-landiji.

"Jutro" piše: Monopolska to-bačna uprava je preklicala naba-vo tobaka v inozemstvu, zlasti v Holandiji, zaradi velike razlike v tečaju valute. Pameten ukrep!

Iz Starega trga ob Kolpi.

Vedno večje nezadovoljstvo je v naši fari zaradi delovanja žup-nika v Starem trgu. Čisto samo-lastno spreminja stare običaje in nastopa sploh kot človek, kate-re-mu mora vse slepo ubogati. Zlasti odkar je umrl Radč, pred katerim je imel še precej respekta. Ena največjih podružnic v fari je ona v Predgradu. Dosedaj je bil običaj, da se vsi v Predgradu več-maš. Stalno pa je bila maša na-pustno nedeljo. Letos pa se je zgodilo prvič, da na ta dan v Predgradu ni bilo maše. Zaradi tega se vse ljudstvo iz Predgrada in okolice zelo huduje na žup-nika. Nejevolja vaščanov je tem razumljivejša, ker so vaščani lan-sko leto cerkev na novo pokrili in nabavili nov, 700 kg težak zvon. V sosednji vasi je podružnica sv. Antona, ki je imela razmeroma zelo velike dohodke. Cerkev pa je bila tako zapuščenata, da ni ko-tel župnik več v nji maševati. Ko so vaščani (iz Komace vasi) na-meravali cerkev popraviti in za-hitvati od župnika tozadevne ra-čune, niso mogli tega nikoli do-seči. Vseeno je sedaj cerkva na račun vaščanov že davno poprav-ljena. Na vedno drezanje je konč-no župnik sam določil dan, ko naj pridejo vaščani k njemu, da se urede računi. Ko so pa vaščani prišli, bil je to delavnik, pa je de-jal župnik, da nima časa. Vse predstavljanje je bilo zaman, in močje so morali oditi, ne da bi kaj dosegli.

Dopisi.

Thomas, W. Va.

Odločil sem se pisati par vrstic iz te gorate naselbine. Glede delavskih razmer mislim, da se nič ne razlikujemo od osta-lih krajev širom Amerike. Tukaj je zima velika, huja kot drugod. Tu je še vedno mraz in vsako ju-tro huda slana. Dne 9. maja je še sneg počstem zapadel. Brila je urzla burja kot o Božiču. Za vr-tove se ljudje še malo brigajo. Se-daj ni tu še nobene zelenjave. Res, narobe svet. Ni čuda, ako učenjaki napovedujejo konec sveta. Zeak je tukaj slab vsled velikih gozdnih požarov, ki z velikansko naglico hité čez hribe in doline. Že dalj časa je bilo nebo temno in oblačno vsled dima. Najlepše pozdrave pošiljam ši-rom Amerike iz visokih west-virginskih hribov. Mihael Zadel.

South Chicago, Ill.

Dne 6. maja sta sklenila do-smrtno zvezo g. Gabriel Mosestich ter gđ. Ivanka Srebotnjak, doma iz Predjame, okraj Postojna. Ne-vesta je dospela šele pred nekaj meseci iz stare domovine, G. Mo-setich je doma iz prekrasne gor-ske okolice ter znan kot vrl trgo-vec, sokol, narodnjak itd. Mnogoštevilna udeležba svatov je pričala obče spoštovanje rod-bini Srebotnjak-Ziheler. Posebna hvala pa naši gospe Rezi ki za o-bitno oskrbo in trud. Ob navzoč-nosti tujerodev je zadonele tudi par mlilih slovenskih pesmi z ži-vahnim odobravanjem veselih svatov. Novoporočencema obilo sreče! Sokol.

Peter Zgaga

Čikaški zastopnik je sporočil upravi Glas Naroda:

"Dva naročnika sta se odpove-dala listu, ker je vaš list gospod na prižnici prepovedal."

Če je čikaška cerkev res vedno tako polna kot piše Edinost, je znamenje, da je izgubil gospod duševno kontrolo nad svojimi fa-rani.

Vsa njegova agitacija, vsa nje-gova propaganda in vse pisarje-nje je vzelu Glasu Naroda 2 (dva) naročnika.

Na ljubljanskem magistratu je precej dobra služba, služba mestnega arhivarja. Plača je precejšnja, dela pa nič. Dosedaj so da-jali to službo revnim slovenskim pisateljem in pesnikom, da so jim s tem omogočili dostojno življe-nje. Eden prvih arhivarjev je bil Anton Aškerc. Njegov naslednik je bil najboljši slovenski pesnik Župančič, ki je dobil sedaj službo pri narodni gledališču v Ljubljani.

Mesto je bilo prazno, služba razpisana. Zanj so se poganjali priznani slovenski literati, Lev-stik, Albreht, Lončar itd.

Dobil jo je pa Vladimir Fab-jančič, ki ve o slovenskem slov-stvu toliko kot krava o bobnu.

Fabjančič je komunist. Njega-va edina zasluga obstaja v tem, da je pregovoril klerikale, da so pri ljubljanskih občinskih volitvah volili s komunisti. Če od arhivarvske službe ne bo imel do-voľ dohodkov, mu bo dal še škof kako službico v Sentsklavžu.

Radič se pogaja z belgrajsko vlado glede ustanovitve hrvaške republike.

Pogajanja bodo najbrž ugodno izpadla.

Radič bo imenovan komisar-jem, pa bo.

V "Slovenskem Narodu" čit-am, da je bil Anton Kristan pri kralju na večerji.

Kristan je bil nekoč vodja slo-venskih socijalistov.

Še marsikateri drugi socijalist bi zastavil vse svoje socijalistič-no prepričanje, da bi ga zadela taka čast. Samo čensa ni, to je tist' hudč!

V zadnji "Prosveti" je precej dolga razprava o "šmokavzar-skih časnikarjih".

Uredništvo Glas Naroda je spo-ročil pisatelj Matičič iz Ljubljane, da bo v kratkem objavil v slo-venskem časopisju obširno študi-jo o "šmokavzarstvu", ki bo naj-boljše ogledalo takozvanih čikaš-kih žurnalistov.

"Prosveta" vprašuje, katerega Kristana misli Glas Naroda, ko piše, da je iznamil šestdeset tiso-čakov.

Kateroga neki? Tistega in nobenega drugega Kristana, kot ga mislie vi, čikaš-ki gospodje.

Menda vsaj veste, katerega?

Francija še pritožuje nad pom-njkanjem otrok. Francoski Sta-tistiki pravijo, da bo francoski narod polagoma izmril.

Zadnjič sem slučajno videl sli-ko znane jolietške družine.

Kaj če bi katoliška Jednota po-slala Mike Cegareta za par let na Francosko? Stavim, da bi mora-le delati babice overtime.

Jugoslavanska Katoli. Jednuta

Ustanovljena 1. 1898 Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odbralki. Predsednik: RUDOLF PERJAN, 228 E. 18th St., Cleveland, O. Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 186 Pearl Ave., Lorain, O. Tajnik: JOSEPH PIBLER, Ely, Minn. Skladnik: JESU. L. BROCKIE, Ely, Minn. Skladnik neplačanih daril: JOHN MOYER, 418 - 18th Ave. East Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik. Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 600 Grant St., at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor: ANTON ŠKABNJEK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa. MOHOR MLADIČ, 1234 W. 15 Street, Chicago, Ill. FRANK SKRABEC, 423 Washington Street, Denver, Colo.

Parolni odbor: LEONARD SLABODNIK, Box 489, Ely, Minn. GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash. FRANK SORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor. VALENTIN FIRIC, 728 London Rd., N. E. Cleveland, O. PAULINE ERMENC, 529 - 3rd Street, La Salle, Ill. JOSIP STERLE, 404 E. Meza Avenue, Pueblo, Colo. ANTON CELARC, 528 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne posiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika paronnega odbora. Profnje na sprejem novih članov in bolniške upoševale naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katoliška Jednuta se priporoča vsem Jugoslavomom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se sprijeli tajniku bližnjega društva. J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se da obrniti na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Miši obgrizle otroka.

V Splitu je neka delavska žena pustila otroka v zibelki samega doma ter odšla po svojem poslu. Miši so medtem otroka nevarno obgrizle, tako da so ga morali prenesti v bolnišnico.

Morilec očeta.

V vasi Kamendolu v gročan-skem okraju je Veljka Andrića, znanega kot mirnega človeka, ubil lastni sin Mihajlo. Med obe-ma so se vršili večkrat domači prepiri, ampak nihče niti ni mislil na to, da bi šel sin tako daleč. In vendar se je zgodil zločin umora nad očetom. Sprla sta se nekaj na polju in ko sta prišla domov, je sin s kolom udaril očeta in ga po-polnoma razmravalil. Ker ni bilo prišč, se je zločinec izgovarjal, da je oče nesrečno padel in se ubil, pa sledovi njegovih udarec so bili preveč jasni, da bi se jih moglo smatrati za slučajne poškodbne in nesrečne slučaj.

Samomor ruskega kapitana.

V Novem Sadu je izvršil samo-mor z revolverjem ruski kapitan Vladimir Stiraner. Samomorilec je bil zadubljen v hčerko nekega ruskega generala, ki je pa ni mogel poročiti, ker ni imel sredstev za to. Iz obupa se je ustrelil.

Dobro ga je poznal.

Beograjska "Pravda" poroča: G. Tomica Čukić, novo imenovani glavar okraja mileševskega, pride v uniformi s pripisano sabljo v prijepoljski sodišče in hoče vstopiti neprijavljen v sobo predsed-nika sodišča. Sluga ga ustavi pri vratih, da bi ga prijavil, pa gosp. okrajni glavar ga nahruli: "Kaj me imaš prijavljati, ali me ne poznaš?" Sluga mu naivno odgovori: "Seveda vas poznam prav do-bro." Poznal ga je res, ker mu je prinašal hrano v zaporu, kjer se je lansko leto nahajal g. okrajni glavar v zadevi umora neklih uradnikov v Belem polju...

Obupen čin mlade žene.

V svojem stanovanju v nekem ljubljanskem hotelu je konaj 23 let stara žena ruskega častnika-invalida Ana Zaharova v samo-mordnem namenu izpla 100 gramov formidina. K obupnemu čin-u je gnalo mlado ženo pomanjkanje in beda. Nesrečno ženo so prepeljali v bolnišnico. Po zdravniškem učenju je v spomin, da ji zdravniška pomoč reši življenje.

Okradena železniška blagajna.

Neznani žilčkovci so ponoči vložili v carinarnico v Bakru ter odnesli železniško blagajno. Od-nesli so 200,000 dinarjev v ban-kovcih. Za storilec ni sledu.

izročeni sodišču grof Alberto Fi-ko Aretacija goljufa.

V Beogradu je bil aretiran in lecco di Seneto, izvoznik in uvoz-nik na debelo, inženjer, liferant olja, madžarski grof, avstrijski veletrgovec, direktor importne

SHRANITE TA LABEL UPORABLJAJTE MAGNOLIA IN STAR MLEKO V VAŠI KUHNJI V SVRHO KUHNJE IN PEKE. HRANITE LABELNE ZA DRAGOCENA DARILA. PIŠITE NA KATERIKOLI NASLOV NA DRUGI STRANI LABELNA ZA ILLUSTRIRAN SEZNAM DARIL. "Izplača se hraniti labelne". SHRANITE TA LABEL

NOVA ZANIMIVA KNJIGA NA KRVAVIH POLJANAH Spisal Ivan Matičič Cena s poštnino \$1.50

TRPLENJE in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka. V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Iz Galicije, z Doberdoške planote, z gorovja s Tirol, Fajt-gega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in o polkovem uporu ter njega zakletvi. Knjiga je trdo vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik iz vojne. "GLAS NARODA" 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Signor Tommaso.

S. M. Gardenhire.

(Nadaljevanje.)

— Ali pripisujete te sanje po najnovejši diagnozi tudi slabemu prebavljanju? — je vprašal. — Za razlago te vizije pa ne potrebujete svetopisemskega Jožefa.

— Torej? — sem vprašal.

— Torej? — je ponovil Connors. Nič ni drugega, nego vzrok in učinek, naravna reakcija vtiskov, ki ste jih dobili podnevi.

— Ali vi verjamete sanjam?

— Pa, — se je zasmel. — Ali verujem na vodo in solčno svetlobo, na matematiko in kemijo, elektrociteto in magnetizem? Čitajte Flammarionovo "Neznano". Pozneje enkrat vam hočem povedati sanje, ki so se uresničile.

— Ali mi boste razložili tudi pomen teh sanj?

— Gotovo, — je odgovoril še vedno v šali. — Vendar pa če mislite, da hočem iz tega razviti teorijo, tedaj imam vendar gotove pomisleke. Še nihče ni našel resnice, samo uganiti jo moramo, to se pravi, če imamo tak nerazumljiv instinkt, kakor ga ima mr. Williams. Jaz pa imam tudi svoj instinkt, in vsled tega sva zdaj tu.

Mr. Henderson nama je prišel že pri vzhodu v šupo nasproti. In v šupi so se odigravali ravno tisti zanimivi prizori, kakor prejšnji dan. Zdelo se je, kakor da bi bili artisti v maneži, potreseni z zaganjanjem, danes še marljivejši.

— Danes imamo pravo glavno skušnjo, — je rekel mr. Henderson. — Veseli me, da sta prišla.

Ravno je bilo krmiljenje končano, vsled česar so ležale živali leno in razlekujene v svojih kletkah. Velikanski levi so spali v zmurenjenih duplinah; le večje številno opice je plezalo in skakalo, kakor vedno živahno kričoč, po svojem domovanju.

— Tudi cesarica je mirna, — je pripomnil Connors, ter pokazal na kletko, v kateri je ležala črta-sta tigrovka z nadolgo raztegnjenimi tudi na tleh.

— Ali ni bilo večeraj velikansko? — je zmagovito vzkliknil mr. Henderson.

— Tommy je nesporno najboljši komad cele predstave. Tigra ukrotiti! In celo v svobodi rojeno samico! Nihče bi tega ne smatral za mogoče!

— No, če se tako obnaša kakor večeraj, verjame vsakdo, — je odgovoril Connors. — Vendar pa mislim, da si bo mr. Williams celo stvar še enkrat dobro premislil, predno bo zopet riskiral take prijaznosti.

— Saj ste vendar videli, — je odgovoril mr. Henderson. — Mož je pravi hipnotizer.

— Potem naj bi enkrat poskusil svojo umetnost pri svoji ženi, — se je zasmel Connors. — Pri njej menda hipnoza več ne učinkuje.

Mr. Henderson je zmajal z rameni.

— Prav gotovo mora občutiti isti bič, s katerim kaznuje živali. Tu je!

Pokazal je na skupino poleg odra, kjer so godci uglaševali svoja godala.

— Tommy bo potem vadil z levi, da jih ima popolnoma v svoji oblasti, predno pojdemo na potovanje.

Ko smo hodili po maneži, smo opazovali akrobate, ki so skakali s skalne deske ter se večkrat prekuenili v zraku. Končno sta dva telovadila na trapezu nad razpeto mrežo. Miss Demorist, obličena v zapeljiv triko in v obleko s svetlikajočimi se luskinami, nam je, ko je mimo jahala, metala z roko poljube, ne da bi zapazila, kako je mr. Henderson grbančil čelo.

— To so take neznosti, s katerimi se mora cirkuški ravnatelj boriti, — je mrmral. — Take tolpe skupaj nametane ljudstva — in celo moški in ženske nametane — dobre kmalu prokleto priproste manire. Ta ženska bo toliko časa dražila in jezila Tommyjevo bolj opolovico, da bo obe ven vrpel. Potem si moram seveda poiskati drugo jahalko, kajti

Tommyja po večerajšnjem aktu ne morem več pogrešati. Krotilec, kakor on, so zelo redki.

V tem hipu je stopil signor Tommaso v trikoju in širokih hlačah, pozlačeno palico v roki, iz garderobe. Njegov obraz je bil zelo rdeč. In ko se je ustavljal pred svojo ženo poleg godcev, sem zapazil, da se je nekoliko majal.

— On pije, — je rekel Connors ter zmajal z glavo. — za krotileca zelo nevarna navada.

— Za vsakega artista, — je pritrtil Henderson z bridkim nasmehom, — navzlic temu pa imajo mnogi to napako. Toda njegovo delo ne zahteva trdnih mišic, temveč le živce, in te draži alkohol.

Jaz tega nisem mogel uvideti. In s kritičnim pogledom sem motril signora Tommaso, ko se nam je bližal.

— Dober dan, gentlemen! — nas je pozdravil, prav nič v zadregi. V njegovih svetlih očeh se je videlo, da Connors ni spoznal.

— Skoraj gotovo ste prišli, da vidite mojo zmago čez cesarico. — Vi hočete torej resnično iti k njej? — je vprašal mr. Henderson z glasom, s katerim ga je občudoval in obenem navduševal.

— Ali hočem? Le počakajte! Najprvo pa imam še opraviti z ženi.

Pripomnil se je, da zleze pod vrvo ter se približal kletki od zadaj, kjer je odprl majhna vrata ter elegantno skočil v kletko. Strežaj je takoj zaprl vrata s težkim železnim drogom.

Ko je Tommaso potem stopil med počivajoče zverine ter jih sunil s palico, so se neokretno vzdignile ter glasno zadehale. — Potem so mu dali skozi mrežo bič in je počil, da so se začele mogočno živati gibati ter v divjih skokih skakati druga čez drugo.

— Kaj porečete zdaj? — se je obrnil k gledalcem ter zmagovito pokazal na živali, ki so končno pokonci sešle v kotih.

Artisti in strežaji so se med tem zbrali pred kletko. In jaz, ki nisem še nikdar videl tako divjega živalskega prizora, sem z največjo napetostjo sledil izvajanju. Zadovoljen s svojim delom je signor Tommaso odprl vrata ter stopil iz kletke. Nato je šel po ograjnem hodniku, spremljan od občudujoče množice, do kletke, v kateri je bila tigrovka.

Ta se je vzdignila, ko smo se ji približali. In njeni rumeni očesi z zelenkastima pupilama sta se jezo svetili proti nam. Črné proge na ledjah so se raztegovale vsled globokega dihanja in čop koncem repa se je nervozno pregibal, vendar pa je zver molčala.

Signor Tommaso je vtaknil roko skorj mrežo ter potisnil grozno tigrovo glavo na stran. Nato se je ponovno obrnil proti gledalcem.

Tik poleg njega je stal Connors, njegov rjavi, resni obraz poln nepetegega interesa, je bil obrnjen k njemu.

— Kakor veste, prijatelji, — je začel krotilec z domišljajnim glasom, — še nisem napravil resnega poskusa s cesarico. Vendar pa me pozna, ker sem ji vedno, kadar sem šel mimo, zaklepal prijaznih besed. Ze dolgo vem, kaj smem pri njej riskirati; meni se je ta divja samica, ki ni nikdar prišla iz divjih gozdov, dokler je niso tam kje v Aziji ujeli v mrežo, vedno prijazno nasmehovala. Jaz si pač smem nekaj več dovoliti s to devičico. Na ladji je raztrgala nekega moža. Toda to le dokazuje, da ni znal ž njo postopati. Da, da, razen mene ni živčevja človeka ki bi se smel hvalliti, da uživa njeno milost.

Ponosno je pogledal naokoli, da vidi, če je njegov govor napravil tudi pričakovani vtisk.

— Raje ne pojdi v kletko, — Finn, — ga je svarila njegova žena.

— Ne govori! — je renčal signor Tommaso. — Kje je Demmy?

(Konec prihodnjic.)

Usoda mlade Grkinje.

Mlada Grkinja se našli železniški delavci ob železniškem tiru nezavestno. — Oropala sta jo dva Albanci. — Grško poslanstvo se ne zanima za slučaj.

Pred kratkim so našli železniški delavci na zemunski strani pred savskim mostom, tik ob železniškem tiru zvezano mlado žensko v sami srcaji. Ležala je v polni nezavesti. V zemunski bolnici je ženska prišla nekoliko k sebi in dala tako čudne podatke, da se je videlo, kot da govori iz sanj.

Ko se je njeno stanje izboljšalo so jo prevedli v Beograd in tu se je izvedelo o skrivnostnem slučaju malo več, ker je ženska spregovorila in izpolnila svoje izpovedi v Zemunu.

Povedala je, da se piše Elizabeta Kotas, rodom iz Lublina, kjer je bila poročena z bogatim Poljakom, posestnikom Malinovskim. Začetkom leta 1913. se je z možem preselila v Lerin na Grškem. Kmalu po prihodu v Lerin ji je mož umrl. Par mesecev pozneje se je poročila s podporočnikom grške obmejne čete Militijadom Kotasom, nekje ob albanski meji.

Pred mesecem dni je odšla v Korčo v Albaniji, kjer je kupila 20 zlatnikov po 20 frankov in okoli 3000 italijanskih lir. Potem se je prepeljala na čolnu preko Ohridskega jezera na jugoslovanski teritorij. Imela je grški potni list in jugoslov. vizum. Potovala je z vlakom na Dunaj, da obišče bolno mater in je ostala na Dunaju kakih dvajset dni.

Pri povratku se je zgodila nesreča. V vlak sta prišla dva zelo ljubezna gospoda, ki sta rekla, da sta Albanci. V Beogradu so bili skupaj v gostilni Gjorgjević. Tam so kosili. Potem so odšli skupaj po stopnicah proti pristanišču, da se prepeljejo s parnikom v Zemun. Kaj se je potem zgodilo, Elizabeta ne ve. Pravi, da je na stopnicah izgubila zavest, katera se ji je vrnila šele v bolnici v Zemunu.

Stvar je torej še vedno zelo misteriozna. Elizabeta Kotas ne ve nič. Oba "Albanci" sta jo najbrž umetno onesvestila, prepeljala na čolnu čez Savo, potem pa slekla in oropala. Zvezala sta ji roke in noge potem pa jo postavila na železniški tir. Grško poslanstvo, na katerega se je obrnila beogradska oblast, se za stvar nič ne interesira, in Elizabeta Kotas je bila tako srečna, da se je v Zemunu našla gospa, ki jo je oblekla ter ji dala denar za potovanje na Grško, kamor bo lahko odpotovala.

Jovan Plamenac — novinar.

Zadnji črnogorski "ministrski predsednik" Jovan Plamenac, ki ga je pred kratkim Mussolinijeva vlada izgnala iz Italije, kjer je neprestano rovaril proti Jugoslaviji, se nahaja sedaj v Ameriki, kamor je dospel pred par tedni, kakor smo v našem listu že poročali. Tu je baje postal lastnik in direktor zloglasnega lista "Vesnik", ki je takoj po prikloplitvi Črnogorce k Jugoslaviji začel razširjati mrnjo proti Jugoslaviji. Govori se, da je Jovan Plamenac za ta svoj famozni posel prodal vse dragocenosti, posebno darila pokojnega kralja Nikole in pokojne kraljice Milene, za katere je prejel mnogo milijonov dinarjev.

Želodec je bil tako slab, da ni mogla ničesar jesti.

Pridobila je na teži 7 funtov in pravi, da se čuti kakor prebršana.

Mrs. Louisa Cooper, ki je stara 68 let in živi v Willow Hill, Ill., piše naslednje pismo: "Predno sem začela rabiti Nuga-Tone, sem mnogo trpela zaradi plinov v črevesih radi hudega zaprtja; nikakor nisem mogla opravljati svoje potrebe. Skoro bi se izstradala, vse kar sem jedla, se bilo nekoliko gvozdje juhe. Odkar pa sem začela jemati Nuga-Tone, lahko jem skoro vse. Pridobila sem 14 funtov na teži in se čutim kakor novo bitje. Iskreno se je za najboljšo zdravilo, kar sem jih kdaj dobila." Nuga-Tone je v resnici zdravilo v enem, ki hrani, ojačuje in pozitivno slabo, izdelane in obrabljene organe in mišice. Poskusi sam in se prepričaj. Zdravilo zadostuje za en cel mesec stane samo \$1.00. Nuga-Tone je na prodaj pri vseh dobrih lekarnarjih pod popolno garancijo, da boste zadovoljni ali pa se vam denar povrne (glej garancijo na vsaki steklenici). National Laboratory, 1906 S. Wabash Ave., Chicago, Ill. vam bo tudi zdravilo naročeno po pošti, pošlino v nagradi plačate. Kakor hitro prejme \$1.00. — Advt

SEVEROVA ZOPRAVA V ZRZUČU
ZDRAVJE V DRUŽINAH

*Za srbeči kožu-
rabite*

**SEVERAS
ESKO**

Kožicepično mazilo

**Priporočljivo za odpopč
pri zdravljenju srbečice
in raznih kožnih boleznih.**

CEM 50c

Vpročajte pri vsaki lekarni.

**W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA**

Frater št. 4437.

Pri spovedi se je izuril, kako treba postopati z ženakim arcem. Deklet je imel toliko kolikor jih je hotel. — Nazadnje se je strastno zaljubil in to je bilo usodopolno zanj.

To ni naslov kakega kriminalnega romana, temveč pravo in avtentično dejstvo. V italijanski državni kaznilnici v Augustu nosi našito številko 4437 frater Ciavolino, ki je leta 1920 bil obsojen na 23 let in 4 mesece težke ječe. V januarju 1916. je ubil svojega opata Nicola Grossija v samostanu San Giovanni v Tudeciju.

Frater Salvatore Ciavolino, tipičen Italijan, energičen, brez skrupulov, brutalen in brezvesten bi skoro našel v Stendhalu svojega poveljevalca. Mladenec, ki mu vratarska halja ni mogla umiriti plutja vroče krvi, je nekoliko let svoje samostanske karijere vodil prav lahkoživje življenju. Izpovedoval je devotke in mlade ženske in si je v tem pridobil izvrstno rutino v osvajanju nežnih src. Njegovi uspehi so bili uprav bajeslovni in le Don Juan bi mu mogel konkurirati v današnjih časih.

Toda tudi ta profesionalni ženskar si je zlomil tilnik. To je napravila ljubezna. Frater Ciavolino se je strastno zaljubil v pevko Nino d'Ambrosio. Za njo je storil mnogo budalosti, mnogo sleparstev, izposojeval si je denar, kradel ga svojim staršem, dokler končno ni ubil svojega poglavarja, hoče se polastiti samostanske blagajne. Lega Nina mu je namreč hotela odpovedati ljubezen, ako ji ne dobavi veliko, veliko denarja. Sedaj je fra Ciavolino pisar v kaznilnici in ne misli več na zapeljivi ženski svet. Te dni ga je obiskal poročevalec nekega italijanskega lista, ki poroča med drugim, da se naš frater hudo pritožuje nad pravosodjem, ki ga drži pod ključem, ko bi vendar v svobodi lahko koristil svetu v marsičem in mnogčem.

Bivši avstrijski ministrski predsednik obsojen radi razaljenja časti.

Te dni se je vršila pred dunajskim porotnim sodiščem zanimiva pravda Sinclair contra Hussarek. Ameriški pisatelj Sinclair je namreč tožil radi razaljenja časti bivšega avstrijskega ministrskega predsednika Hussareka, ker je zadnji v nekem članku v dunajske mlistu "Reichspost" nazval Sinclairja "lopov" povodom izla jeknjige "Cerkev in veliki kapital". Hussarek je bil obsojen na 500.000 avstrijskih kron globe.

Poroka na smrt obsojenega.

V Milanu v Italiji je bil neki vojak radi dezertacije obsojen na smrt. Predno so ga odpeljali na morišče, je prošil za dovoljenje, da se sme poročiti s svojo nevesto, češ, da bo otrok, ki ga pričakuje, rojen v zakonu in nosil njegovo ime. Vojaška oblast je tej prejšnji ugodila. Poroka se je vršila v dvorani vojnega sodišča. Za pričo sta bila neki polkovnik in zdravnik. Navzoči so bili tudi vsi kaznenici. Po poroki so moža takoj odpeljali, strastno obupano mlado ženo pa je peljal njen stric domov.

Zagonetno, toda resnično.

Zivljenje na sodiščih.

Govorili smo o številnih skrivnostnih in senzacionalnih kriminalnih slučajih, ki so v zadnjem času pomnožili število zločinov v New Yorku in okolici na način, da je vzbudil splošno presenečenje ter splošno pozornost. Ravno ker so vsi ti slučajji tako skrivnostni in temni, bo naše čitatelje morda veselilo čuti zopet enkrat nekaj o humorju v sodnijskih dvorani. Navesti hočemo par dogodkov, ki bodo dokazali našim čitateljem, da ni smeh še popolnoma izmrl v sodnijskih dvoranih.

Znan irski odvetnik ter kazenski zagovornik, Daniel O'Connor si je prav posebno pri zaslišanju priče privoščil marsikaj posebnega.

Ob neki priliki je moral zagovarjati človeka, ki je bil obtožen ter je ravno zasliševal glavno pričo, ki je prisegla, da je našla klobuk obtoženega v bližini mesta, kjer je bil izvršen zločin.

O'Connor si je dal pokazati klobuk, ga pregledal natančno znotraj in znotraj ter izgovoril počasi in navidezno z muko vsako posamezno črko imena J-a-m-e-s. To je bilo ime obtoženega. Polglasno je nato ponovil ime James ter rekel priči:

— Ali ste opazili, da je bilo ime v klobuku, ko ste ga našli?

— Gotovo sem to opazil.

— Ali ste pripravljeni potrditi to s prisego?

— Da, sem.

— Torej ne more biti niti najmanjšega dvoma, da ste videli ime jasno zapisano v klobuku in da je izključena vsaka zmota?

— Da, popolnoma je izključena. To je oni klobuk.

— Sedaj, gospodje porotniki, je rekel O'Connor s povdarkom — imate dokaz zanesljivosti te priče. V klobuku sploh ni nobenega imena. Ali se hočete prepričati o tem?

Porotniki so se smejali ter se sami prepričali in posledica tega je bila, da je bil obtoženi oproščen.

V nekem drugem slučaju se je tikala stvar oporoke. Nastopili so različni dediči, ki so prisegli, da je ranjki podpisal oporoko, "ko je bilo še nekaj življenja v njem".

— Torej hočete potrditi s slovesno prisego, da je testator še živ, ko je podpisal oporoko? — je vprašal O'Connor ljubezljivo neko pričo.

— Prisegam, da je bilo "še življenje v njem", — se je glasil odgovor.

O'Connor je razmišljal par trenutkov, se ozrl nato ostro v pričo ter rekel z velikim povdarkom: — Sedaj vam hočem nekaj reči. Ali je bilo to življenje mogoče živa muha, katero so spravili v usta zmrlega?

Tu vprašanje je učinkovalo kot strela z jasnega neba. Zmedena priča je priznala, da so res utaknili muho v usta zmrlega, da bi mogli pozneje pod prisego izpovedati, da je bilo "še življenje v njem".

— Čudni način, kako so različne priče pod prisego izpovedale, da je bilo še življenje v njem, je spravilo O'Connora na pravo pot in njegova irska sreča je napravila ostalo.

Nekoč je obravnaval pred obsodbo nekega človeka, ki je bil obtožen roparskega napada in oproščen je dal izraza svoji hvaležnosti z naslednjimi besedami:

— Ne morem vam ponuditi nič drugega, a prav srčno zelim, da bi vas nekoč napadli in zvezali roparji. Takrat bi videli, česar sem zmožen.

Za konec še nadaljni slučaj. Ta slučaj pa se ne tiče odvetnika ali zagovornika, temveč poslušajočega sodnika.

V nekem senzacionalnem moralnem procesu je vzkliknil oboženi, ki je bil soglasno spoznan krivim, na teatraličen način ravno predno ga je sodnik obsodil: — Naj padem mrtev na tla, če sem to jaz storil.

Sodnik ga je presunljivo gledal ter čakal približno minuto, nakaž je rekel z resnim glasom: — Obtoženi, ker ni hotela božja previdnost poseči vmes, je moja dolžnost izreči nad vami obsodbo. Obsojen ste na dosmrtno ječo.

POZOR ROJAKI

Precejšnje število rojakov se je zglasilo in poslalo aro za parnik "Paris" za 16. maja

In ako je še kateri, ki želi tedaj potovati, naj nam nemudoma pošlje \$50.00 aro za II. razred ali \$10.00 za III. razred, ker bi želeli dobiti poseben odelek, čisto zase na parniku za naše potnike, zato je skrajni čas za prigrisatje, posebno za one, ki žele potovati v drugem razredu.

Frank Sakser State Bank
New York

RAVNOKAR JE IZŠLA
NAJVEČJA ARABSKA
SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovana izdaja
Vsebuje 308 strani.
Cena s poštnino \$2.—
SLOVENIA PUBLISHING CO.,
81 Corlandt Street,
New York City, N. Y.

NOV NASLOV

Uradne ure: Vsaki dan 11. do 2. V pon., sredo in soboto zvečer od 7. do 8.30.

DR. JOSEPH V. GRAHEK

EDINI SLOVENSKI ZDRAVNIK V PITTSBURGHU.

303 American State Bank Bldg.,
600 Grant St., at Sixth Avenue, Pittsburgh, Pa.

TEKMA ZA TRGOVINSKO GLASILO (Slogan), od 1. maja do 1. junija 1923.

The Joseph Triner Company, izdelovalci Trinerjevega Grenkega Vina, bodo plačali za

Najboljše glasilo, ZAKAJ NAJ LJUDJE UPORABLJAJO TRINERJEVO GRENKO VINO.

Napišite glasilo v slovensčini — kratko naj bo in jedrnat — NE VEČ KOT DESET BESED, poslužite se spodnjega kupona (napišite nadaljnje navete na poseben listek in pošljite s kuponom) ter naslovite: Slogan Jury, Joseph Triner Company, 7233-45 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Vsak lahko pošlje eno ali več glasil, toda ne več kot deset. V slučaju enakosti bodo plačane dveje nagrade.

V glasilo lahko svetujete prednosti in slabosti Trinerjevega Grenkega Vina ali katerokoli važno dejstvo glede Trinerjevega Grenkega Vina, ki je najbolj zanesljivo žledodna tonika ter lahakodnjačec, brez primera v stvareh slabega teka, zaprtja, glavobola, nervoznosti in podobnih žledodnih neredom. Da zdravo spanje, posebno prebavi, posreži tek, ojači energijo in zdravi v splošnem. Okusno je, dobro za vsako starost ter uživa 33 letni sloves. Od začetka do sedaj se je prodalo nad 8 milijonov steklenic.

SKUPNO \$200. naslednje nagrade: PRVA NAGRADA \$50.— DRUGA " \$25.— TRETJA " \$25.— ČETRTA " \$15.— (in PETNAJST NAGRAD po \$5.— vsaka.)

V glasilo lahko svetujete prednosti in slabosti Trinerjevega Grenkega Vina ali katerokoli važno dejstvo glede Trinerjevega Grenkega Vina, ki je najbolj zanesljivo žledodna tonika ter lahakodnjačec, brez primera v stvareh slabega teka, zaprtja, glavobola, nervoznosti in podobnih žledodnih neredom. Da zdravo spanje, posebno prebavi, posreži tek, ojači energijo in zdravi v splošnem. Okusno je, dobro za vsako starost ter uživa 33 letni sloves. Od začetka do sedaj se je prodalo nad 8 milijonov steklenic.

Slogan Coupon 1.

Ime .....

Naslov .....

Tukaj se moji navesti za trgovinsko glasilo Trinerjevega Grenkega Vina:

Kje sta moj brat FRANK GOLOB in stric MATIJA GOLOB? Oba sta doma iz fare Mirna. Stric biva v Združenih državah že kakih 30 let in zadnje je pisal pred 17. leti iz San Franciscu, Cal. Prosim ju, da se mi oglasi, ali pa če kdo ve kaj o njima, da mi poroča. — Matija Golob, Box 103, Linceno Mines, Pa. (11-12-5)

NAZANILLO.
Naš stari zastopnik JANKO PLEŠKO, ki je svoječasno potoval za naš list, se radi slabega zdravlja zdaj stalno nahaja na 6104 St. Clair Ave., Cleveland, O. Pobira naročnino za Glas Naroda ter knjige in daje poljasnila o vsem, kar spada v naš posel. Rojakom ga toplo priporočamo. Uprava Glasa Naroda.

NAZANILLO IN PRIPOROČILO
Naročnikom "Glas Naroda" v državi Illinois naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Joseph Smalcel, ki je pooblaščen pobirati naročnino za naš list. Zato prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni. Upravništvo

SOSEDNJA HIŠA.

A. C. GREEN. Za "Glas Naroda" prevel G. P.

(Nadaljevanje.)

Drugo poglavje.

Pred vratni sta čakala dva gospoda. Prvi je bil obilen ter je izgledal dobrodušen, a drugi je bil strog.

— Ali ste vi poklicala preje na pomoč skozi okno? — je vprašal debeli.

— Da, jaz sem poklicala. — sem mu mirno odgovorila. — Jaz stanujem v sosednji hiši ter sem tukaj izključno le raditega, ker se zanimam za svoje sosedo. Povsem po pravici sem domnevala, da ni tukaj vse v redu. To lahko sami vidite.

Gospoda sta stala med tem časom že na pragu sprejemne sobe. Jaz sem jima sledila ter takoj spoznala, da sta vajena pogleda na strašne stvari, kajti niti najmanjšega razburjenja ali vznemirjenja nista kazala.

— Mislim, da v tej hiši nikdo ne stanuje. — je rekel suhi, ki je bil najbrž zdravnik.

— Do večraj zvečer. — sem se oglasila jaz. — Že sem hotela priti s svojo povestjo, ko sem čutila, da me je nekdo potegnil za bluzo. Obrnila sem se ter zapazila za seboj postrežnico.

— Kaj hočete — sem vprašala, kajti nisem vedela, zakaj naj bi kako stvar prikrila.

— Jaz? — je rekla kot presenečena. — Jaz nočem ničesar.

— Potem me ne prekinjajte. — sem rekla odločno ter izjavila nato?

— Ta ženska je prišla danes zjutraj, da očisti hišo. Z njenimi ključi smo mogli v hišo. Še nikdar poprej nisem govorila z njo.

S prekanjenostjo, katere bi nikdar ne zaupala tako priprosti ženski, je skušala obrniti pozornost od sebe, kajti pokazala je s prstom na truplo ženske ter vzkliznila:

— Ubožica! Ali nečete še sedaj dvigniti z nje te peze? Mogoče sploh ni še mrtva.

— Nobenega upanja ni več. — je zamrmral zdravnik, ki je prijel mrtvo žensko za roko, katero je takoj zopet izpustil.

— Dobro pa bi bilo, če bi omaro dvignili, da preiščemo truplo. Je nadaljeval ter se ozrl vprašujoče na svojega tovariša. Slednji je priklimal.

Omaro so potisnili na stran. Zdravnik se je sklonil ter položil roko na stisnjen prsni koš.

— Nobenega znamenja življenja. — je rekel. — Umrla je že pred par urami. Ali hočemo oprostiti tudi glavo? — je vprašal svojega tovariša.

Ta je postajal od trenutka do trenutka bolj resen. Zanimal je vprašanje ter se nato obrnil proti meni ter rekel strogo:

— Kaj mislite s tem, da je bila hiša do večraj zvečer prazna? — Nič drugega kot to, kar sem rekla. — sem odgovorila jaz. — Do polnoči ni bilo nobenega v nji, a nato sta prišli dve osebi.

Nekdo me je zopet poukal za krilo. Ali je bila postrežnica? Nisem se hotela ozreti nazaj, a stopila korak na stran ter nadaljevala:

— Dve osebi, — en moški in ena ženska, — sta se pripeljali z vozom ter stopili v hišo. To sem videla s svojega okna.

— Iz vašega okna? — je vprašal uradnik, ki je bil očitno detektiv. — In ženska, katero ste videli, leži sedaj tukaj, kaj ne?

— Domnevam vsaj. Katera druga bi mogla biti? Ponoči seveda nisem mogla spoznati obraza ženske. Zdelo pa se mi je mlada in lahkonoga. Prav urno je skočila po stopnicah navzgor.

— In moški? — Kje je moški?

— Tega ni tukaj. Približno deset minut potem, ko je šel v hišo, je prišel zopet iz nje. To se mi je zdelo čudno ter me takoj vznemirilo. Zdelo se mi je čudno, da bi mogel kak Van Burnams pustiti žensko celo noč samo v veliki, neobljudeni hiši.

— Ali poznate Van Burnamse?

— Le površno. Poznam pa njih sloves. To so kavalirji.

— Ali ni Mr. Van Burnams v Evropi?

— Da, a ima dva sina.

— Ali živita sva tukaj?

— Ne, Neporočeni stanuje v Long Branchu, poročeni pa s svojo ženo nekje v Connecticutu.

— Kako pa je prišel par večraj zvečer v hišo? Ali ju je kdo spustil v noter?

— Ne, moški je odklenil vrata.

— Torej je imel ključ.

Šele pozneje sem se spomnila povdarka, s katerim so bile izgovorjene te besede. Jaz sem se medtem postavila drugam tako, da sem lahko opazovala postrežnico. Nadaljevala sem:

— Ko je moški zopet prišel iz hiše, je odšel hitrih korakov. Voz sta poslala proč že preje.

— Tako, tako. — je mrmral detektiv. Nato se je sklonil ter pobral kos razbitega porcelana. Jaz sem medtem motrila obraz postrežnice, ki je izražal najbolj različna čustva. Tega si nisem mogla pojasniti.

Tudi detektiv je najbrž to zapazil, kajti obrnil se je proti njej, a pri tem je neprestano opazoval črepinjo porcelana. Nagovoril je postrežnico:

— Ali se bo družina vrnila? Ali ste hoteli tukaj pospravljati?

Ženska, ki je zapazila, da so obrnili vsi navzoči svojo pozornost nanjo, je znala spretno prikriti svoje razburjenje ter presentila vse z gostobesednim govorom:

— Vsaki dan se družina lahko vrne. To sem izvedela šele večraj. Vsaj mislim, da je bilo večraj. Ne, predvečrajšnjem je bilo, ko mi je gospod Franklin. — to je najstarejši sin, očarljiv mlad gospod. — poslal pismo, v katerem me je prosil, naj poeđim hišo. To sem že večkrat preje storila. Hišni upravitelj mi je dal ključ straniških vrat in prišla sem semkaj. Večraj sem delala celi dan ter zlikala parket. Danes zjutraj sem hotela zopet priti, a zbolel je moj mož. Raditega sem morala najprej v lekarno in bilo je že pol dne, ko sem prišla semkaj. Takrat pa sta že stala pred hišo ta dama in policist. Vzela sta mi ključ in policist je odprl vrata in jaz sem šla z njim po vseh sobah, dokler nisva prišla v to sobo...

Postala je medtem tako razburjena, da je ni bilo mogoče več razumeti. Naenkrat pa je umolknila ter pričela nervozno vleči za svoj predpasnik. Opazovala sem detektiva, da vidim, če se zdi tudi njemu obnašanje ženske čudno.

— Coroner vas bo zaslíhal kot prič. — je rekel detektiv postrežnici. Izgledalo pa je bolj kot da govori s črepinjo porcelana, katero je držal v roki.

(Dalje prihodnjic.)

Jugoslavia irredenta.

Fašisti in stavke.

Kriza, ta povojna kapitalistična bolezen, dere vedno naprej, ne ozirajoč se ne na desno, ne na levo. Ni je tvornice, ni je zadruga, niti ga ni posameznega delavca, ki ne bi obsejal na sebi njeno težo.

Ali na splošno je gotovo, vsaj pri nas v Julijski Benečiji, največ prizadeto kovinarsko delavstvo, ne vem, ali je radi tega, ker v naših krajih je bila največ razvita kovinarska industrija, ali pa je radi tega, ker to delavstvo je bilo predstraža vsega revolucionarnega proletarijata. Lahko si mislimo, da je oboje, in sicer radi tega, ker kriza, katere nam kaže jasno gnilobo kapitalistične družbe in nemogočnost njenega nadaljnjega gospodovanja, je prizadela v prvi vrsti zavedno delavstvo, katero je imelo svoj cilj: pospešiti razpadajočo družbo buržoazije ter na njenih razvalinah ustanoviti si novo družbo socialnega reda.

Buržoazija, katere je videla preteti ji pogubo, hotela se je rešiti s tem, da je vrgla na cesto najzvednejši del delavstva, misleč, da je takoj vsa nevarnost odstranjena.

Ali za enkrat se je varala.

To nam najbolje dokazuje zadnji dogodki. V tvornicah zapostvene ostale delavce so na mnogih krajih industrijske prisilili, da se organizirajo v fašistovskih organizacijah. Bili so prisiljeni, kajti delavci, ki bi se uprli, bi bil takoj izpuščen iz službe, in to tudi radi tega, ker skoro v vsaki tvornici so prišli v tvornico kot stavekoci v času, ko se je delavstvo borilo za svoje pravice. Ti stavekoci in hlapeci gospodarjev so na ukaz teh organiziranih delavstev, ali bolje rečeno: zvezali so mu roke in noge ter ga tako izročili buržoaziji.

Pregram njih organizacije je: nobenega upora, nobene stavke, katere razdere "narodno edinstvo". Zato moramo biti vsi zadovoljni ter delati za "dobrobit naroda". Ali vse ni nič pomagalo. Kriza je rastle in raste od dne do dne, tako da tudi tisti nezavedni delavci in stavekoci vidijo danes, da krize ni povzročilo delavstvo, katero je branilo svoje interese, z edim orozjem, ki mu je bilo na razpolago, in to je bila stavka.

Zanimivo pa je to, da se tudi ti zadnji fašisti poslužujejo istega orožja, čeravno so vedno zatrjevali, da delavci in gospodar imata skupne interese in da stavka je škodljiva za celokupni narod. Dogodilo se je namreč, da so bili tržaški Lloydovi delavci prisiljeni od teh sovražnikov razrednega boja stopiti v enodnevno stavko radi tega, ker je vodstvo ladjedelnice odločilo z dela pet ali šest njihovih tovarišev poleg drugih 60 delavcev.

Torej: za Tržičem Lloyd, in to je komaj začetek. Kaj pa reče Mussolini, ko njegovi tovariši v odrešeni deželi stavkajo? Zadreza je velika, ampak prefrigani ljudje se hitro rešijo. Tako tudi fašistovsko glasilo v Trstu "Il Popolo di Trieste" piše drugi dan po omenjeni stavki, da delavci, kateri so ubranili vhod ter tako prisilili vse delavstvo stavkati, so bili "tuji in nepoznani elementi". Dober izgovor! Vsak se izgovarja kakor najboljšje zna. Ampak mi smo prepričani, da taki izgovori ne bodo nič pomagali, kajti delavci, in najbrž to fašisti ali kateregakoli političnega naziranja, je prisiljen prej ali slej braniti svoje pravice, katere so ogrožene po "narodnih" pijavkah.

E. Klopoteč.

Strašna rodbinska drama pri Ilirski Bistrici.

V Tominjah je posestnik Jagodnik skrnil sed slivovke v seno, da ne bi bilo treba plačati davka. Oče in sin pa se nista dobro razumela. Preprič je bil vsak dan hušji in ko so prišli finančni uradniki v hišo, je oče iz maščevanja ovdil sina, da ima slivovko skrito v senu, nakar je moral sin plačati 5000 lir globe. Te dni se je med očetom in sinom vnel preprič znova. Vmešala se je tudi mati. V jezi je pograbil sin sekero in ubil ženo najprej očeta, potem pa še mater. Hiša je bila razbita, ločanje razbite. Otrci, ki so videli

grozno klanje, so dvignili strašno vpitje. Ubijalec, ki ga je preganjala ves, je zbežal, vzel s seboj vrvi in se potem obesil. Izognil se je kazni, sodil se je sam.

Velik požar na Koroskem.

Iz Ledine poročajo: Te dni sta nastala v naši občini kar dva velika požara. Dne 18. aprila dopoldne je izbruhnil ogenj iz doslej še neznanih vzrokov pri po domače Gašperšcu na Pečnici in vpepelil trem posestnikom vse poslopje s krmno in orodjem vred ter povzročil prizadeti ogromno škodo. Pogorelo je pri po domače Aboncu, Brdincu in Gašperšcu. Takoj drugi dan navrh in sicer tudi o pol dne je nastal ogenj pri po domače Ilcu na Kopanju. Obema velikima posestnikoma je zgorelo do malega vse premoženje, kr radi pomanjkanja vode in hitre pomoči — hiši ležita docela osamljeni — ni bilo mogoče ničesar rešiti. Ljudje so bili deloma z doma. Vsi pogoreli, najbolj pa znani slovenski rodoljub Jožef Gailler, po domače Ilc, so silno težko prizadeti. Treba jim bo vestranske pomoči, ako jih nočemo prepustiti popolnoma gospodarskemu ruinu. Zavarovalnica je v vseh slučajih tako malenkostna, da pri sedanjih draginjah ne prihaja v poštev. V občini se je pričela akcija za pomoč pogorelim. O bračemo se tudi do slovenskih rodoljubov, zlasti prijateljev in znancev prizadetih z iskreno prošnjo, da zbirajo darove zanje in denar pošljejo na naslov: Politično in gospodarsko društvo v Celovcu, Viktringergang 26 I. Klagenfurt, Austria, ali pa na županstvo Ledince.

ROYAL MAIL

Postblazena od jugoslovanske vlade. Filtr., direktna služba med New York - Cherbourg - Hamburg s novimi, velikimi, vzdržljivimi "O" parniki. Moderni v vodstvih. — Pogosta odplata. "OHIO", "ORCA", "ORDUNA", "ORBITA" V Evropi: CENE: II III \$130 in več \$103.50 Ham'g \$120. in več \$102.50 \$125 in več \$ 90.00 Cherb'g \$125. in več \$100.00 \$106.35 Zagreb ..... \$105.00 Škotskež privatne kabine v tretjem razredu. VAŽNO! Izboljšate čas z nakupom tiketov za vrnitev v Evropo. Nova kvota prične 1. jul. Za navodila vprašajte pri lokalnih agentih ali pri ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY 25 Broadway New York City

DELO DOBI NA FARMI slovenski fant, ki je voljan delati na farmi. Če ni še navajen, se bo pa navadil. Plača \$50.00 na mesec. Katerega veselji, naj mi piše, voznije ne plačam nobenemu. — Frank Prime, Tower City, N. Dak.

IŠČEMO 100 DRUŽIN, ki bi rade dom z dvema akroma ali več zemlje (cestna železnica v Plainfield in Newark teče mimo posestva) v BOUND BROOK, N. J. 15 minut hoje do velikih tovarne, kjer lahko dobi vsak član družine delo. Investirajte \$100. ali več. — Prilite ali pišite na: Builder, 123 Liberty Street, Room 305, New York City, Dept. 7.

MOŠKI! Začinite se PROTI NEMENJAJI SANYKIT Nabavite si najboljšo stvar za PREPREČBA ZA MOSKE Velika tuba 3cc. Kit (1's) 21. Več informacij San-Y-Kit Dept. B 92 Beekman St., New York Pišite za okrajšico.

Kako se potuje v starikraj in nazaj v Ameriko. VELIKE važnosti za potnika je, da je natanko poučen o potnih letih, prtljaji in drugih stvareh, ki so v zvezi s potovanjem. V sled dolgoletne izkušnje nam je mogoče o vsem tem dati točna pojasnila. Priporočamo vedno tudi samo naj boljše parnike, ki imajo kabine v III. razredu. Ako ste se namenili potovati v stari kraj, nam pišite ker do to v Vašo korist.

Tudi oni, ki še niso ameriški državljani, smejo potovati v stari kraj na obisk in jim je dovoljeno vrniti se. Na željo dajemo vsakemu to-zadevna pojasnila.

Kdor želi dobiti soročnike ali znance iz starega kraja, naj nam piše za navodila, kajti število priseljencev je omejeno.

Za potne stroške izplačuje po našem naročilu Jadranske banka tudi v dolarjih.

Frank Sakser State Bank 82 Cortlandt Street New York Glavno zastopstvo Jadranske banke.

Preženite bolečino! Okorelo rame, otrpljena mišica, nategnjena sklep—vas to spremlja BOLEČINA. Toda vdrgnite nekoliko PAIN-EXPELLERJA na bolečo površino, iz bolečina bo hitro izginila. PAIN-Expeller in bolečina sta si smrtna sovražnika. Dobite še danes steklenico pri svojem lekarnarju, 35c. in 70c. Glejte, da bo na za-vojuku tvorniška znamka SIDRO. Zavržite vse ponaredbе. F. AD. RICHTER & CO. 104-114 South 4th St. Brooklyn, N. Y.

DR. LORENZ 642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA. EDINI SLOVENSKE GOVORNI ZDRAVNIK ŠPICALIST MOŠKIM BOLEZNI. Moje stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skuhnje v vseh botanični in kor znam slovensko, zato vam moram popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas zdravim in vrnem moč in zdravje. Skladi 20 let sem pridobil posebno skuhnje pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morate popolnoma zanesati na mene, moja stroka je 20 let, da vas popolnoma zdravim. Ne odlašajte, ampak pridoite kmalu. Jaz zdravim zastupljeno kri, maščuje in lisa po telesu, bolani v prsi, in padanje las, bolečine v kretah, starežari; odelobost, živčne in botanični v mehku-ju ledelah, letrah, žolodcu, rmenico revmatizem, katar; sisto šilo, naduha itd. Uradno ure: V nedeljakih: stroda in petek od 8. dopoldne do 6. popoldne; V torek, četrek in sobota od 8. dopoldne do 8. večer; v nedeljah in pramkih od 10. dopoldne do 6. popoldne.

Potrebna knjiga za pravilno priučenje angleškega jezika, z navsveti kako postati ameriški državljan.

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledečo:

- Prvi del: GLASOSLOVJE. Drugi del: OBLIKOSLOVJE. Tretji del: VAJE. Četrti del: POGOVORI IZ VSAKODNEJEGA ŽIVLJENJA. Peti del: SLOVEN.-ANGLEŠKI BESEDNJAK. Šesti del: VPRAŠANJA IN ODGOVORI katere mora znati vsakdo pri nabavi državljanskega papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se pišejo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani, \$1.50 cena s poštnino.

Slovenic Publishing Company 82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

- 15. maja: Berengaria, Cherbourg: Pittsburgh, Cherbourg.
16. maja: Paris, Havre; Belgenland, Cherbourg; Conte Rosso, Genoa; Seydlitz, Bremen; Saxonia, Hamburg.
17. maja: Kroonland, Cherbourg in Hamburg; Hansa, Hamburg.
18. maja: Olympic, Cherbourg; Roussillon, Havre; Geo. Washington, Cherbourg in Bremen; Orduna, Cherbourg in Bremen; Volendam, Boulogne; Saxonia, Cherbourg; Andania, Cherbourg.
19. maja: Aquitania, Cherbourg.
20. maja: France, Havre; Zealand, Cherbourg; Thyrrhenia, Cherbourg in Hamburg; York, Bremen.
21. maja: Mancharia, Cherbourg in Hamburg; Mount Clinton, Hamburg.
22. maja: Homeric, Cherbourg, Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen.
23. maja: Mauretania, Cherbourg; Reliance, Cherbourg in Hamburg; Canopic, Cherbourg; Bremen, Bremen.
24. maja: Lapland, Cherbourg.
25. maja: Rochambeau, Havre; Finland, Cherbourg in Hamburg; Bayern, Hamburg.
26. maja: Majestic, Cherbourg; La Savole, Havre; Ohio, Cherbourg in Bremen; America, Cherbourg in Bremen; New Amsterdam, Boulogne.
27. maja: Berengaria, Cherbourg; Colombo, Genoa.
28. maja: Paris, Havre; St. Paul, Cherbourg; Pres. Fillmore, Cherbourg in Bremen; Albanian, Cherbourg in Bremen.
29. maja: Laconia, Cherbourg in Hamburg.
30. maja: Olympic, Cherbourg; Orbita, Cherbourg in Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen; Veendam, Boulogne.
31. maja: Hannover, Bremen.
1. junija: Aquitania, Cherbourg; Resolute, Cherbourg in Hamburg.
2. junija: Belgenland, Cherbourg; France, Havre; Pres. Van Buren, Cherbourg in Bremen; Argentina, Brest.
3. junija: Minnekabla, Cherbourg in Hamburg; Thüringia, Cherbourg in Hamburg.
4. junija: Mauretania, Cherbourg; Orca, Cherbourg in Hamburg; Pres. Arthur, Cherbourg in Bremen; Rotterdam, Boulogne.
5. junija: Roussillon, Havre; Kroonland, Cherbourg; Mount Carrol, Cherbourg in Hamburg.
6. junija: Majestic, Cherbourg; Lafayette, Havre; Geo. Washington, Cherbourg in Bremen; Newland, Boulogne.
7. junija: Berengaria, Cherbourg; Reliance, Cherbourg in Hamburg; America, Genoa.
8. junija: Paris, Havre; Lanland, Cherbourg; York, Bremen; Pres. Garfield, Cherbourg in Bremen.
9. junija: Thyrrhenia, Cherbourg in Hamburg; Mancharia, Cherbourg in Hamburg; Hansa, Cherbourg in Hamburg.
10. junija: Tuscania, Reka; Olympic, Cherbourg; Conte Verde, Genoa; Saxonia, Cherbourg; Ryndam, Boulogne; Chicago, Havre; America, Cherbourg in Bremen.
11. junija: Bremen, Bremen.
12. junija: Canopic, Cherbourg in Bremen.
13. junija: Leviathan, Cherbourg; France, Havre; St. Paul, Cherbourg.
14. junija: Finland, Cherbourg in Hamburg; Pres. Adams, Cherbourg in Bremen; Mount Clinton, Cherbourg in Hamburg.
15. junija: Pres. Wilson, Trst in Dubrovnik; Giulio Cesare, Genoa; Rochambeau, Havre; Homeric, Cherbourg; Ohio, Cherbourg in Hamburg; Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; München, Bremen.

V IN IZ JUGOSLAVIJE 14 ogromnih hitrih potniških parnikov plove s progo Canadian Pacific Neposredna služba HAMBURG Cherbourg Southampton Glasgow Antwerp Liverpool Southhampton Glasgow Antwerp Liverpool Kadar potujete v Jugoslavijo, ali ako želite dobiti katerega svojih rojakov ali prijateljev k sebi, obrnite se na CANADIAN PACIFIC KRATKA MORSKA PROGA V EVROPO — SAMO ŠTIRI DNI NA ODPRTEM MORJU Za potne listke in nadaljnja pojasnila, se obrnite na lokalne agente, ali na glavne agente Canadian Pacific, ki se nahajajo v vsakem večjem mestu. Canadian Pacific Steamships

French Line Hitra služba v Jugoslavijo. New York, Plymouth, Havre, Paris LA SAVOIE 23. maja LA FAYETTE 23. junija Kabine za 2, 3 in 6 oseb, umivalnica, jedilnica, kadilnica. Vino in pivo brezplačno. Posebni vlak do Trsta. Oglasite se pri lokalnem agentu ali pri 19 State Street New York City VLAHOV ŽELODČNA GRENCICA Dela jo in spravlja v steklenice v ZADRU (Dalmacija) od leta 1881 ROMANO VLAHOV Naprodaj po vseh Lekarnah, delicatoseh in grocerijah. Edini agenti za Zdravstveno državo. V. LANGMANN, Inc. 97-99 Sixth Ave., Dept. A. New York, N. Y. Naša imena so luč, ki sije v noči na morskih valovih in mre potem in ne zapušča sledu.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH